

AĞRI'YA SU, ORMANCILIK MİLLİ PARK VE METEOROLOJİ ALANINDA REKOR YATIRIM

SON 18 YILDA 1 MİLYAR 690 MİLYON TL YATIRIM

- ✓ Ağrı şehrimize yıllık 28,3 milyon m³ içmesuyu temin ettik,
- ✓ Ağrı Yazıcı Barajı'nı inşa ettik,
- ✓ 2 baraj ve 1 gölet inşaat safhasındadır,
- ✓ 150.000 dekar zirai arazi sulamaya açılmış olup, böylece çiftçilerimize yıllık 83 milyon TL zirai gelir artışı sağladık,
- ✓ 47 derenin ıslahını tamamladık,
- ✓ 5 milyon fidanı toprakla buluşturduk,
- ✓ 1 adet şehir ormanı tesis ettik,
- ✓ Orman köylülerimiz için yeni gelir kapıları açıyoruz,
- ✓ Ağrı Dağı Milli Parkı ile vatandaşlarımızı tabiatla buluşturduk.
- ✓ 12 adet Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu,
- ✓ 1 adet Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu ve
- ✓ 1 adet Yıldırım Tespit ve Takip Sistemi kurduk.

**Ağrı böyle muazzam yatırımları
Hükümetimizle birlikte gördü...**

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından **2003-2021** yılları arasında **Ağrı** iline toplam **1.617.286.619 TL** yatırım yapılarak, **52** adet tesis hizmete alınmıştır.

Bu tesislerin;

- **2 adedi İçmesuyu Tesisi, 1 adedi Baraj, 2 adedi Sulama Tesisi, 47 adedi Taşkın Koruma Tesisi**
- Yıllık 28,30 milyon m³ içme ve kullanma suyu temin edilerek 149.000 kişiye içme ve kullanma suyu sağlanmıştır.
- Baraj depolama kapasitesi 202,19 milyon m³ hacmine ulaşmıştır
- Toplam 150.000 dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık 82.500.000 TL zirai gelir artışı sağlanmıştır.
- 50 yerleşim yeri ve 35.670 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.

İÇMESUYU TESİSLERİ

2003 yılından bugüne kadar tamamladığımız içmesuyu tesisleri ile **149.000** kişinin ihtiyacını karşılayacak olan, yıllık **28,30 milyon m³** içmesuyu temin ediyoruz.

İşletme Safhasındaki İçmesuyu Tesisleri (2 Adet)

1.Ağrı Yazıcı Barajı İçmesuyu Arıtma Tesisi: Günlük arıtma kapasitesi 40.000 m³ olan tesis ile Ağrı şehir merkezine menba kalitesinde içme suyu sağlanmıştır. Tesis 2011 yılında hizmete alınmıştır.

2.Ağrı Yazıcı Barajı İçmesuyu İsale Hattı: Yazıcı Barajı kaynağından alınan su 12,50 km uzunluğundaki isale hattı vasıtasıyla Ağrı şehir merkezine yıllık 28,30 milyon m³ içmesuyu verilmektedir. Tesis 2011 yılında hizmete alınmıştır.

İnşaat Safhasındaki İçmesuyu Tesisleri (1 Adet)

1.Ağrı Patnos İçmesuyu Arıtma Tesisi: Günlük arıtma kapasitesi 40.000 m³ olan tesis ile Patnos İlçesine menba kalitesinde su verilecektir. %49 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Proje ve Planlama Safhasındaki İçmesuyu Tesisleri (1 Adet)

1.Ağrı İçmesuyu 2. Kademe Arıtma Tesisi: Günlük arıtma kapasitesi 40.000 m³ olan tesis ile Ağrı şehir merkezine menba kalitesinde su verilecektir. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

BARAJLAR, GÖLETLER ve YERALTI DEPOLAMALARI

2003 yılından bugüne kadar **1 baraj** tamamlanmış olup, toplamda **202 milyon m³** biriktirme hacmine ulaşılmıştır.

Barajlar

İşletme Safhasındaki Barajlar (1 Adet)

1.Ağrı Yazıcı Barajı: Barajın temelden yüksekliği 90 metredir. 202,19 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 217.150 dekar arazinin sulanmasına hizmet etmektedir. Ağrı şehir merkezine yıllık 28,30 milyon m³ içme suyu sağlamıştır. 2008 yılında hizmete alınmıştır.

İnşaat Safhasındaki Barajlar (2 Adet)

1.Ağrı Patnos Yukarıgöçmez Barajı: Barajın temelden yüksekliği 44 metredir. 700.000 m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 3.340 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %53 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

2.Ağrı Taşlıçay Derecek Barajı: Barajın temelden yüksekliği 33 metredir. 3,29 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 9.960 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %89 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Proje ve Planlama Safhasındaki Barajlar (4 Adet)

1.Aydın-tepe Barajı: Barajın temelden yüksekliği 60,20 metredir. 163,24 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 237.330 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

2.Patnos Şekerova Barajı: Barajın temelden yüksekliği 78,90 metredir. Baraj, 90,18 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip olacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

3.Tutak Karahalit Barajı: Barajın temelden yüksekliği 87 metredir. Baraj, 158,92 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip olacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

4.Tutak Nadirşeyh Barajı: Barajın temelden yüksekliği 77 metredir. Baraj, 61,11 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip olacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

Göletler

İnşaat Safhasındaki Göletler (1 Adet)

1.Ağrı Patnos Yeşilhisar Göleti: Göletin temelden yüksekliği 27 metredir. 580.000 m³ su biriktirme hacmine sahip gölet, 1.100 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %82 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

SULAMA TESİSLERİ

2003 yılından bugüne kadar 2 sulama tesisi tamamlanmış olup, toplamda **150.000 dekar** arazi sulamaya açılmıştır. Böylece çiftçilere yıllık **83 milyon TL** zirai gelir artışı sağlanmıştır.

İşletme Safhasındaki Sulama Tesisleri (2 Adet)

1.Ağrı Ovası Yazıcı Sulaması: 150.000 dekar zirai arazinin sulanması sağlanmıştır.2018 yılında hizmete alınmıştır.

2.Ağrı Ovası Yazıcı Sulaması Batı Derivasyon Tüneli İkmal: 2020 yılında hizmete alınmıştır.

İnşaat Safhasındaki Sulama Tesisleri (4 Adet)

1.Ağrı Ovası Yazıcı Sulaması 2.Kısım: 67.150 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %13 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

2.Ağrı Patnos Yeşilhisar Göleti Sulaması: 1.100 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %81 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

3.Ağrı Patnos Yukarıgöçmez Barajı Sulaması: 3.340 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. 04.08.2017 tarihinde temeli atılmıştır.

4.Ağrı Taşlıçay Derecek Barajı Sulaması: 9.960 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %35 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Proje ve Planlama Safhasındaki Sulama Tesisleri (1 Adet)

1.Aydıntepe Barajı Sulaması: 237.330 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA ve TİGH

Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri kapsamında 2 adet iş tamamlanarak 503.750 dekar alanda arazi toplulaştırma tescili yapılacaktır. Ağrı ilinde 52 adet yerleşim birimi, arazi toplulaştırmasından faydalanacaktır.

İnşaat Safhasındaki AT ve TİGH (2 Adet)

1. Ağrı Ekincik Ovası AT ve TİGH
2. Ağrı Yazıcı Ovası AT ve TİGH

DERE ISLAHLARI

Taşkın Koruma Tesisleriyle Halkımızı ve Toprağımızı Koruyoruz...

İşletme Safhasındaki Dere Islahları (47 Adet)

2003 yılından bugüne kadar tamamlanan 47 dere ıslahı ile;

- Ağrı şehir merkezi,
 - 44 adet yerleşim yeri ve
 - 35.670 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.
1. Ağrı Hamur İlçe Merkezi 3.Kısım ve Tutak Zegerek Deresi Üst Havza Tedbirleri
 2. Ağrı İl Merkezi Fırat Mahallesi Karasu Deresi Islahı
 3. Ağrı İl Merkezi Taşlıçay ve T2 Tahliye Kanalları 1.Kısım Üst Havza Tedbirleri
 4. Ağrı İli Merkez Murat Nehri 2. Merhale Taşkın Koruma
 5. Ağrı Merkez Ahmak Deresi Taşkın Koruma İşİ Ağrı Patnos Karayolu Geçişİ Menfez İnşaatı
 6. Ağrı Merkez Fırat Mahallesi Karasu Deresi Islahı 2. Kısım
 7. Ağrı Merkez Gümüşyazı Köyü Büyükdere ve Yamaç Sulaması Taşkın Koruma
 8. Ağrı Merkez Murat Nehri Taşkın Koruma
 9. Ağrı Merkez Şeryan Çayı Taşkın Koruma

10. Ağrı Merkez Taşlıçay Deresi
11. Ağrı Merkez Tezeren ve Yakınca Köyleri Taşkın Koruma
12. Diyadin İlçe Merkezi Çakana Deresi Taşkın Koruma
13. Diyadin İlçe Merkezi Göl Mahallesi Kuru Dere Islahı
14. Doğubeyazıt Buyuretti Köyü Taşkın Koruma
15. Doğubeyazıt İlçe Merkezi İkmalî Taşkın Koruma
16. Doğubeyazıt İlçe Merkezi Taşkın Koruma
17. Doğubeyazıt Karabulak Köyü 2.Kısım Taşkın Koruma
18. Doğubeyazıt Karabulak Köyü Taşkın Koruma
19. Doğubeyazıt Sağdıç Köyü 2. Kısım Taşkın Koruma
20. Doğubeyazıt Tanıktepe Köyü Taşkın Koruma
21. Eleşkirt Aşağı Kopuz Köyü Taşkın Koruma
22. Eleşkirt Aydoğdu Köyü Taşkın Koruma
23. Eleşkirt Dedemaksut Köyü Taşkın Koruma
24. Eleşkirt Değirmenoluğu Köyü Şamyan Deresi Islahı
25. Eleşkirt İlçe Merkezi Alakış Deresi 2. Kısım ve Yücekapı Beldesi Çetinsu Köyü Taşkın Koruma
26. Eleşkirt İlçe Merkezi Arazileri Alakış Deresi Islahı
27. Eleşkirt Kaşasor Deresi Taşkın Koruma
28. Eleşkirt Tahir Beldesi Taşkın Koruma
29. Eleşkirt Yayladüzü Beldesi Taşkın Koruma
30. Eleşkirt Yücekapı Beldesi Şeryan Çayı Islahı
31. Hamur Aşağı Karabal Adımovâ Köyü Arazileri Taşkın Koruma
32. Hamur İlçe Merkezi Murdar Dere Islahı
33. Hamur Karaseyitali Köyü Taşkın Koruma
34. Hamur Seyithanbeyi Köyü Taşkın Koruma
35. Hamur Soğanlıtepe Köyü Taşkın Koruma
36. Hamur Yukarı Gözlüce Köyü Taşkın Koruma

37. Patnos Çakırbey Deresi 2. Kısım Islahı
38. Patnos Çaputlu ve Sarıdirek Köyleri Taşkın Koruma
39. Patnos Dedeli Beldesi Taşkın Koruma
40. Patnos Erkeçli Köyü Kilise Dere Islahı
41. Patnos Hasandolu Köyü Taşkın Koruma
42. Patnos İlçesi Yürekveren ve Baltacık Köyleri Yandereleri Taşkın Koruma
43. Taşlıçay Aşağı Dumanlı Köyü İkmalî Taşkın Koruma
44. Taşlıçay Aşağı Dumanlı Köyü Taşkın Koruma
45. Taşlıçay Kumluca Köyü Taşkın Koruma
46. Tutak Aşağı Kargalık Köyü Kılıçlar Mahallesi Murat Nehri Taşkın Koruma
47. Tutak Aşağı Kargalık Köyü Kılıçlar Mahallesi Murat Nehri Taşkın Koruma 2.Kısım

İnşaatı Devam Eden Dere Islahları (6 Adet)

1.Ağrı Doğubayazıt İlçesi Kargakonmaz, Ortaköy, Dağdelen ve Gökçekaynak Köyleri Üst Havza Tedbirler: Kargakonmaz, Ortaköy, Dağdelen ve Gökçekaynak Köyleri ve 720 dekar arazi taşkınlardan korunacaktır. 03.04.2018 tarihinde inşaat sözleşmesi imzalanmıştır.

2.Ağrı Doğubayazıt İlçesi Ortadirek, Gökçebulak ve Somkaya Köyleri Tersip Bendi ve Islah Sekisi Yapımı: Ortadirek, Gökçebulak ve Somkaya Köyleri ve 860 dekar arazi taşkınlardan korunacaktır. 03.04.2018 tarihinde inşaat sözleşmesi imzalanmıştır.

3.Ağrı Eleşkirt İlçe Merkezi Tersip Bendi ve Islah Sekisi Yapımı: Eleşkirt ilçe merkezi taşkınlardan korunacaktır. %23 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır.

4.Ağrı İli 1. Grup Tersip Bendi Yapımı: Yazıcı Ovası taşkınlardan korunacaktır. 03.07.2018 tarihinde inşaat sözleşmesi imzalanmıştır.

5.Ağrı Ovası Yazıcı Sulaması Yukarı Havza Islahı: Ağrı İl Merkezi taşkınlardan korunacaktır. 15.11.2017 tarihinde inşaat sözleşmesi imzalanmıştır.

6.Ağrı Tutak İlçesi Zegerek Deresi Taşkın Koruma: Zegerek köyü taşkınlardan korunacaktır. %52 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır.

Proje ve Planlaması Devam Eden Dere Islahları (22 Adet)

1.Ağrı Merkez Çukuralan Köyü Taşkın Koruma: Çukuralan Köyü taşkınlardan korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

2.Ağrı Merkez Karasu Köyü Taşkın Koruma: Karasu Köyü taşkınlardan korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

3.Ağrı Merkez Yazıcı Ovası Yan Dereleri Islahı: Yazıcı Ovası taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

4.Diyadin Kuşburnu Köyü Taşkın Koruma: Kuşburnu Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

5.Doğubeyazıt Başkent (Başköy) Köyü Taşkın Koruma: Başköy Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

6.Doğubeyazıt Buyuretti Köyü Taşkın Koruma 2.Kısım: Buyuretti Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

7.Doğubeyazıt Çetenli Köyü Taşkın Koruma: Çetenli Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

8.Doğubeyazıt Dolaklı Köyü Taşkın Koruma: Dolaklı Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

9.Doğubeyazıt İncesu Köyü Taşkın Koruma: İncesu Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

10.Doğubeyazıt Kalecik Köyü Taşkın Koruma: Kalecik Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

11.Doğubeyazıt Karakent Köyü Taşkın Koruma: Karakent Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

12.Eleşkirt Akyumak Köyü Taşkın Koruma: Akyumak Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

13.Eleşkirt Türkeli Köyü Taşkın Koruma: Türkeli Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

14.Hamur Aşağı Gözlüce Köyü Taşkın Koruma: Aşağı Gözlüce köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

15.Patnos İlçe Merkezi Taşkın Kontrol ve Rehabilitasyonu: Patnos İlçe Merkezi taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

16.Patnos İlçesi Çakırbey ve Badişan Dereleri Taşkın Kontrol ve Rehabilitasyonu: Patnos İlçe Merkezi taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

17.Patnos Zirekli Köyü Taşkın Koruma: Zirekli Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

18.Taşlıçay Aras Köyü Taşkın Koruma: Aras Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

19.Taşlıçay Aşağı Dumanlı Köyü 2.Kısım Taşkın Koruma: Aşağı Dumanlı Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

20.Taşlıçay Tanrıverdi Köyü Taşkın Koruma: Tanrıverdi Köyü taşkınlarından korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

21.Tutak İlçe Merkezi Taşkın Koruma: Tutak İlçe Merkezi taşkınlardan korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

22.Tutak Palandöken Aksu Mezrası Taşkın Koruma: Palandöken Aksu Mezrası taşkınlardan korunacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

HES

Kendi Enerjimizi Kendimiz Üretiyoruz...

Planlama ve Proje Safhasındaki HES'ler: (2 Adet)

2 HES'in kurulu gücü 9,85 MW, yıllık enerji üretimi ise 26,74 milyon kiloWatt.saat'tir.

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Orman Genel Müdürlüğü 2003 – 2020 yılları arası Ağrı İl Yatırımları toplamı 59.677.430 TL.

İlin Orman Varlığı ve Ağaçlandırma Faaliyetleri

- Ağrı İlinin ormanlık alanı **5.905 hektar** olup, yüzölçümünün **%1'i** ormandır.
- Ağaçlandırma çalışmaları kapsamında; 2003-2020 yılları arasında **26.877 hektar** arazide çalışma yapılarak **4.920.336 adet** fidan toprakla buluşturulmuştur.
- 2003-2020 yılları arasında **11.135.053 adet** fidan üretilmiştir.

Sosyal Ağaçlandırma Çalışmaları...

- 2003-2020 yılları arasında okul bahçesi, üniversite kampüsü, ibadethane bahçesi, mezarlık ve hastane bahçeleri gibi alanlarda sosyal ağaçlandırma kapsamında toplam **229.344 adet** fidan toprakla buluşturulmuştur.
- Ayrıca **61 km** karayolu ve köy yolu kenarına **20.911 adet** fidan dikilmiştir.

Şehir Ormanları Kurduk...

- 2003-2020 yılları arasında;
- **1** şehir ormanı kurulmuştur.
 - ✓ Ağrı Gazi Şehir Ormanı

Orman Köylümüzün Yanındayız...

Ağrı İlimizde bulunan 673 adet mahallenin;

31. Madde: 18 adet

32. Madde: 1 adet olmak üzere

Toplam: 19 adedi orman köyüdür.

Bu köylerde yaşan 4.094 orman köylümüze hizmet vermekteyiz.

ORKÖY Faaliyetleri

- ORKÖY çalışmaları kapsamında 2003-2020 döneminde; orman köylerinde yaşayan 25 aileye **854.619 TL** ferdi proje kredi ve hibe desteği sağlanmıştır.

Vatandaşlarımızın Ek Gelir Elde Etmelerini Sağlıyoruz...

5000 Köye 5000 Gelir Getirici Orman Projesi

- Orman teşkilatı tarafından orman köylerinde yaşayan vatandaşların gelir seviyelerinin arttırılması için ceviz, badem, kestane, zeytin gibi gelir getirici fidanlar dikilerek köylerimizde gelir getirici ormanlar oluşturulmaktadır.
- Bu kapsamda 2020 yılı sonuna kadar **11** köyde **33.302 adet** gelir getirici fidan dikilmiştir.

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KORUNAN ALANLAR

- **Ağrı ilinde;**
 - ✓ 1 milli park,
 - ✓ 2 yaban hayatı geliştirme sahası,
 - ✓ 2 sulak alan ve
 - ✓ 25 avlak sahası bulunmaktadır.

Milli Park

Ağrı Dağı Milli Parkı: Ağrı ve Iğdır illerinde bulunan Ağrı Dağı Milli Parkının toplam alanı 880.148 dekar olup, Ağrı ilinde kalan kısmı 446.148 dekadır. 17.11.2004 tarihinde ilan edilmiştir. Ağrı Dağı Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı 2015 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Ağrı Dağı, Büyük Tufandan sonra Nuhun Gemisine ev sahipliği yaptığı inanışı dolayısıyla efsanevi kimliğiyle ön plana çıkmaktadır. Ülkemize has bir tür olan *Eremias suphani* (Süphan kertenkelesi) ve tüm dünyada yalnızca Ağrı Dağı'nda yaşadığı bilinen *Allium baytopiorum* (baytop soğanı), *Sedum hewitt*, *Sesleria araratica* (öz bozkıryumağı) bu alanda tespit edilmiştir.

Doğubayazıt Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği'ne aktarılan ödenek ile Nuh'un Gemisi idare binası tamirata ve çevre düzenlemesi ile meteor çukuru çevre düzenlemesi çalışmaları tamamlanmıştır.

2019 yılında Ağrı Dağı Milli Parkında yol ve sanat çalışmalarının yapılması ve Nuh'un Gemisi projesinin yapılması planlanmaktadır.

Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları (2 Adet)

1. **Bitlis-Adilcevaz Süphandağı Yaban Hayatı Geliştirme Sahası:** Bitlis, Muş ve Ağrı illeri sınırları içerisinde yer alan 307.376 dekarlık sahanın 107.796 dekarlık kısmı Ağrı il sınırında

yer almaktadır. 16.10.2005 tarihinde Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ilan edilmiş olup, hedef türü çengel boynuzlu dağ keçisi ve yaban keçisidir. Onaylı yönetim planı bulunmaktadır.

2. **Sarıkamış-Kağızman Yaban Hayatı Geliştirme Sahası:** Kars ili, Sarıkamış ve Kağızman ilçeleri ile güneyde Ağrı ili Eleşkirt içerisinde bulunan toplam 199.389 alanın 9.384 dekarı Ağrı ilinde yer alır. Saha 2006 yılında Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ilan edilmiş olup, hedef türü çengel boynuzlu dağ keçisidir. Onaylı yönetim planı bulunmaktadır.

Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanlar ve RAMSAR Alanları (2 Adet)

1. **Sarısu Ovası Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanı:** Patnos ilçesinde yer alan 100.920 dekarlık saha 2015 yılında tescil edilmiştir. Alanda kuş gözetleme kulesi ve kuş gözlem evi bulunmaktadır. Sarısu Ovası Sulak Alan Alt Havzaları Biyolojik Çeşitlilik Araştırma projesi ve bilgilendirme ve yönlendirme levha yapımı tamamlanmıştır. Alanın yönetim planı tamamlanmıştır.
2. **Doğubayazıt Sazlıkları Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanı:** Doğubayazıt ilçesinde yer alan 221.791 dekarlık saha 10.06.2016 yılında tescil edilmiştir. Su kuşlarının habitat alanı olması bakımından önemlidir. Alanın yönetim planı tamamlanmıştır.

Tabii Hayatın Desteklenmesi

- 2003-2020 yılları arasında toplam **321 adet** yaralı yaban hayvanının tedavisi ve rehabilitasyonu yapılarak tabii alanlarına bırakılmıştır.
- 2003-2020 yılları arasında yaban hayatının devamı için tabiata **77.058 kg** yem bırakılmıştır.
- 2016-2020 yılında **63** kuş ve memeli hayvana yaralanma, yakalanma vb. sebeplerden el konulmuştur. **5 adedi** üretim merkezine teslim edilmiştir. **18** yaban hayvanının tedavisi ve rehabilitasyonu yapılarak tabii alanlarına bırakılmış olup, **28** yaban hayvanının tedavisi ve rehabilitasyonu devam etmektedir.

Hayvanları Koruma Faaliyetleri

- 2003-2020 yılları arasında **6.106** hayvan aşılanmış, **987** kısırlaştırılmış, **9.962** hayvana ise işaretleme ve kayıt işlemi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu hayvanlardan **220 adedi** sahiplendirilmiştir.
- Hayvanları koruma faaliyetleri kapsamında **550 adet** mama ve su kabı dağıtımı yapılmıştır.
- **Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Projesi:** Geçici Hayvan Bakım Evi yapımını desteklemek amacıyla 2017 yılında Ağrı Belediyesi'ne 92.000 TL ve bu yıl Doğubayazıt Belediyesi'ne 148.000 TL ödenek aktarılmıştır.
- 2018 yılında sokak hayvanları rehabilitasyon projesi kapsamında sahipsiz sokak hayvanlarının kısırlaştırılması için Doğubayazıt Belediyesi'ne 40.560 TL ödenek aktarılmıştır.

Av Yönetimi Faaliyetleri

- Ağrı ilinde **25 adet** genel avlak sahası bulunmaktadır.
- 2003-2020 yılları arasında **16** avcı kursu açılmış ve **450** kişiye avcılık belgesi verilmiştir.

- 2003-2020 yılları arasında av koruma çalışmalarında **3.683** avcı kontrol edilmiştir. Kanun dışı av yapan **224** kişi hakkında işlem yapılmış ve **394** yaban hayvanına, **448** araç gerece el koyulmuştur.

Biyolojik Çeşitlilik Çalışmaları

- **Biyoçeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi:** Ağrı ilinin Karsal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi 2013-2015 yılları arasında tamamlanmış olup, izleme çalışmaları devam etmektedir.
- **Biyokaçakçılıkla Mücadele Çalışmaları:** Biyokaçakçılıkla Mücadele Çalıştayı düzenlenmiştir.

Tabiat Turizmi Master Planı

Ağrı ilinin turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve tabiat turizmi potansiyelinin ortaya çıkarılarak geliştirilmesini sağlamak amacıyla Ağrı ili Tabiat Turizmi Master Planı hazırlanmıştır.

Tabiat Turizmi Master Planında genel olarak çerçevesi çizilen aktivitelerin planlı olarak uygulanmasını sağlamak, geleneksel ve kültürel değerlerin yaşatılmasına katkı sağlamak amacıyla Ağrı ili Tabiat Turizmi Uygulama Eylem Planı hazırlanmıştır.

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından **2003-2020** yılları arasında **Ağrı** iline toplam **6.060.000 TL** yatırım yapılmıştır.

Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

Anlık hava durumu bilgilerinin vatandaşımıza sunulması, tahminlerin hazırlanması, tahmin tutarlılıklarının artırılması ve yapılan tahminlerin doğrulanması, başta iklim ve iklim değişikliği olmak üzere birçok araştırma faaliyetinin gerçekleştirilmesi, çeşitli sektörlerin ihtiyaç duyduğu meteorolojik ürün ve hizmetlerin hazırlanması amacıyla kullanılmak üzere **12 adet Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu (OMGİ)** kurulmuştur.

Havaalanı Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

Havacılık faaliyetleri için vazgeçilmez olan meteorolojik ürün ve hizmetlerin sunulması ve uçuş güvenliğine katkı sağlanması amacıyla **Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanına 1 adet Havaalanı Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu (H-OMGİ)** kurulmuştur.

Elde Taşınabilir Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu

Bölge Müdürlüklerimiz, Havalimanları ve Meteoroloji Gözlem ve Tahmin Merkezinde mevcut sistemler arızalandığında kullanılmak üzere **1 adet Elde Taşınabilir Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu (EL-OMGİ)** hizmete alınmıştır.

Yıldırım Tespit ve Takip Sistemi

Afetlere sebep olan yıldırım ve şimşek hadiseleri tespit ve takip edilerek oluşması muhtemel ani kuvvetli yağışlar için erken uyarıların hazırlanarak can ve mal kayıplarının azaltılması, uçuş güvenliği için havacılık sektörünün ihtiyaç duyduğu meteorolojik ürün ve hizmetlerin

hazırlanması gibi birçok hizmetin sağlanmasına katkı yapılması maksadıyla **1 adet Yıldırım Tespit ve Takip Sistemi (YTTS)** kurulmuştur.

12 adet OMGİ, 1 adet H-OMGİ, 1 adet YTTS ve 1 adet EL-OMGİ olmak üzere toplam **15 adet gözlem sistemi** ile Ağrı ilimizde meteorolojik gözlemler yapılmaktadır.